

Szerkesztőségi iroda:
BRASSÓ, Színház-utca 95. sz.
hova a lap szellemi részét illető minden
közlemény intézendő.
Kéziratok vissza nem adtnak.

KIADÓHIVATAL:
ALEXI KÖNYVNYOMDÁJA, BRASSÓBAN
színház utca 95 sz. alatt,
hova az előfizetési pénzek a hirdetések
bérmentesen küldendők.

BRASSÓ

ELŐFIZETÉSI ÁR:
helyben házhoz hordva, vagy vidékre
postán küldve:
Egész évre 7 ft., Félévre 3 ft 50 k;
Negyedévre 1 ft. 80 kr.
Külföldre egész évre 20 Frank.

HIRDETÉSEK DÍJA:
4 hasábos garmond-sorért 4 kr. 1-10 sor
helye 40 kr.) Minden egyes hirdetés bélyeg
díja 30 kr., nagyobb és többszöri hirdeté-
seknél kedvezmény; nyílt-tér sora 10 kr.
Hirdetések és nyílt-tér előre fizetendő

Politikai, társadalmi, közgazdászati, közművelődési és szépirodalmi lap.
MEGJELENIK HETENKÉNT HÁROMSZOR: KEDDEN, CSÖTÖRTÖKÖN és SZOMBATON.

Hirdetések felvételnek: Brassóban: A kiadóhivatalban; Budapesten: Lang Lipót és Schwarz; Haasenstein és Vogler (Jaulus), Dukes és Mezei, Goldberger A. Bécsben: Haasenstein és Vogler, (Otto Maasz), Schalek Henrik, Oppelik Alajos, Dukes M.; Frankfurtban: Daube G. L. és Társa; Berlinben: Rudolf Mosse; Bukarestben: Herz I. és Vazina R. hirdetési irodájában

64. szám.

BRASSO, Szombat, június 6-án.

I-ső évfolyam 1885.

Válasz Brassó város polgármesterének.

VIII.

Ilyen és hasonló ügyeknek — például a piacster és Ó-Brassó széles klastrom-utcájának befásítása, a kanális jobb befödése stb. — kezdeményezése és keresztülvitele egy polgármester feladatához tartoznak nézetem szerint és ha ezen feladat csak nálunk nem valósul, bizony nem a mi hibánk!

A mi pedig a tek. tanácsot illeti, nekem természetesen igen nehéz, és feladatom sem lehet mindent, mi esetleg tudomásomra jutott, felhozni, mert hiszen én éveken vagy csak hónapokon át is tények és adatok felsorolására köteles nem vagyok és szelmalmok ellen harcolni sem időm, sem kedvem nincsen; mindazonáltal kértem a t. polgármester urat: igaz-e az, hogy némely tanácsi referenst bizonyos ügyekben számtalanszor kénytelen szorgalmazni, a nélkül, hogy az illető ennek megfelelné? és kérem, mielőtt ezen kérdésre felel, a sürgetési könyvet megnézni, mert ebből kérdésemre csak „igaz“-zal válaszolhat.

Igaz-e az, hogy a városi bérlők tekintetében számos szerződés és leltár (Transpositions-Instrument), dacára annak, hogy a bérlők rég birtokában vannak a bérlemény tárgyának, máig sincsen kiállítva és aláírva? és ha igaz, miért késnek ezen ügyek, kinek a hibája miatt késnek? és igaz-e, hogy a t. polgármester ur ezeket többször, de hasztalan sürgette?

Igaz-e az, hogy a városi malmok nagy része részben teljesen használhatatlanná vált, részben pedig tönkre menendő? és ha ez igaz, ki az oka ennek? ki tartozik ezeket felülvizsgálni, gondozni és ha rosszak, a helyreállításról gondoskodni?

Igaz, tudja-e a polgármester ur, hogy egyik helybeli polgár a városi pöczegödrök takarítására vonatkozólag egy ajánlatot adott be a gazdasági hivatalhoz, melyben a takarítást sokkal olcsóbban eszközölni ajánlkozott, mint a mostani vállalkozó, és igaz-e, hogy ezen ajánlat f. év április első napjaiban adatván be, dacára annak, hogy a t. polgármester ur azt f. évi május 6-án 490. szám alatt megstírgette, még május 28-án sem volt elintézve? És ha van erről tudomása, ki az oka annak, hogy egy ily, a város érdekét szem előtt tartó pol-

gár által beadott kérés oly hosszasan fekszik elintézetlenül?

Igaz, és van-e arról tudomása a t. polgármester urnak, hogy egy Ó-Brassóban 1. szám alatt levő telken eszkozilendő építkezés iránti kérés hónapok, tán 9 hónap óta hever elintézetlenül a referens asztalán? és ha ez igaz, mi az oka annak, hogy ezen ügy ily soká hever és várja az elintéztet?

L. J. munkás az iparhatóságnál beperesítette G. S. helybeli polgárt a három havi felmondási időre járó 150 frtért. G. S. a tárgyaláson azt érvényesítette, hogy ő a munkást el nem küldte, csak tetszésére bízta, hogy ha maradni nem akar, bármikor mehet, mert a munkás más gyárakkal levelezett s mert lopott is és ezekre nézve tanukra is hivatkozott alperes.

Van-e tudomása arról a tek. polgármester urnak, hogy ezen ügyben alperes 2878.— 1885. szám alatt feltétlenül elmarasztaltatott az alperesi követelést és perköltséget fizetni, a nélkül, hogy tanukihallgatás rendeltetett volna el és a nélkül, hogy az ítélet indokaiban egy szócskával is érintve lenne az, hogy a tanukihallgatás miért lett mellőzve, és a nélkül, hogy az ítéletben a költségekben való elmarasztalás indokoltatott volna?

Ha van erről tudomása és van tudomása arról, hogy ily ítélet ellen felebbezésnek helye nincsen, hogy az ítélet végrehajtható és hogy a rendes bíróság útján ily követelést a rendesen vagyontalan munkáson visszaperelni többnyire lehetetlen, és hogy tehát ily ügyekben a bírónak sokkal alaposabban és lelkiismeretesebben kell eljárni, mint más felebbezéssel orvosolható ügyben, — mit gondol: tudatlanság, hanyagság vagy rosszakarat hozta-e létre azon ítéletet? Én azt hiszem, hogy itt a tudatlanság vezette a tollat, mert annyit csak kell tudni minden bírónak, hogy ha a védekezést elveti, ezt indokolnia is kell. Avagy az indokolás a tanácsnál mellékes dolog? — Ez könnyen meglehet; legalább erre enged következtetni egy más indoklás is, melyről még tudomásom van.

Q. S. folyamodott a tanácshoz, hogy engedessék meg neki a gyárához vezetendő vasúti sineket egy pár lépésnyi városi közterületen is átvezetni oly területen, mely egyáltalán nem használtatik és a mely az országút és a

gyár kapuja között van; a tanács a kérést elutasította azon indokolással, hogy a kérésnek elég nem tétethetik, mert kérelmező a várossal „viszongásban“ van.

Ez a „viszongás“ valószínűleg villongást, tehát harcztot vagy háborút akar jelenteni; azt pedig én nem érthetem, hogy hogyan lehet egy polgár egy várossal villongásban, harcztban vagy háboruban, és nem érthetem, hogy hogyan használhat fel ily szót egy város, egy erkölcsi testület arra, hogy egy polgártól megvonjon olyasmit, mi által neki tetemes kárt okozhat, míg a városra nézve azon pár talpalatnyi föld egészen közönyös.

És hogyan állitható az, hogy kérelmező „viszongásban“ van, mikor az illetőnek egyetlen pere sincsen a várossal és mikor éppen a város igyekezett nevezettnek gyára felépítése és ipara ellen akadályokat gördíteni?

Avagy ha a tanács valakire neheztel, ez elég ok arra, hogy egy polgár jogos és méltányos kérése elutasíttassék, és elutasíttassék akkor, mikor a tanács vagy a referens egészen alaptalanul neheztel az illetőre?

Hát ezen ügyben ki volt a referens, a ki ily indokot tud használni? és jogi szempontból ez elfogadható indok-e?

N. S. kihasznabérelte annak idején a város tulajdonát képező és az alsó sétatér végén lévő kávéházat és habár többször folyamodott azért, hogy a leltár felvéssék, az csak igen későre vétetett föl. Hogy mennyi idővel később vétetett fel a leltár, mint a bérlet tárgya átvétetett, ma már nem emlékezem, de kérem a t. polgármester urat ezen ügyben az iratokat megtekinteni és meg fog győződni arról, hogy a leltár igen későre vétetett fel és hogy habár N. S. a kávéházat az azelőtti bérlőtől vette át, a régi bérlővel akkor, mikor a kávéház a városra visszazállott, leltár fel sem vétetett. — Kit terhel jelen esetben mulasztás? honnan ered ezen késedelmes eljárás? és mivel a régi bérlő alatt, ki a kávéházat szerződés szerint ép oly állapotban volt köteles visszaadni, mint azt átvette, tetemes hiány állott be, ki téríti meg vagy ki térítette meg a városnak ezen kárt?

Dr. Weisz Ignác.

A „BRASSÓ“ TÁRCZÁJA.

Temetőben.

A kit úgy szerettem,
Szíven szép bálvány
Lenn nyugszik a földben.
Koporsóba zárva!

Csöndes nyári estén
Szellő suttog sirján.
Sóhajomból támadt
Bánatomat várván...

Hőfehér lelkéből
Ragyogó csillag lesz.
Ott lebeg szüntelen
A kedves sir felett!...

Arcának rózsái
Sirvirágok lettek.
Tán azért, hogy vigaszt
Adjanak lelkemnek...

Tündér szép szemei
Odafele ragyognak,
Sugárivá lettek
A fölkelő napnak.

Jóságos angyal lesz
Isten közelében
Ugy örülnek neki
Odafele az égben!

Nincs hát miért sirnom
Nem halt ő meg nekem,
Csak átszellemült, hogy
Órangyalom legyen!...

Ozoray Árpád.

Egy merész álom.

(Fényes nappal 1804 méter magasságban a tenger színe felett, a Schuller nevű hegy csúcsán.)

Barátom! — úgy szól hozzám egy társam. — Igaz, hogy: »auf den Bergen wohnt die Freiheit.« — Képzeld, 1804 méter magasságban a tenger színe felett, se állami, se városi pótdadó, se szolgabíró, se viczispán és e mellett 150 kilométer távolban feleségtől! Óh mily isteni szabadság ez. — Erre elmosolyodom és elalszom. Hogy egy fél órai alvás után mily merész álom után ébredtem fel, azt ime elmondom:

Brassó megye főispánja az ősz gróf Bethlen András neje pedig még kedvesebb mint valaha. Fia Brassó város I. kerületének országgyűlési képviselője, leánya pedig egy előkelő gróf neje. A főispán ur a megye három emeletes házában lakik a főtéren az 1889-ben felépített díszes színház átellenében, hol régente a czirkusztulajdonosok ütötték fel sátrukat. Brassó megye volt alispánja, Roll Gyula kir. tanácsos nyugalmában él, és helyét Tompa Sándor volt megyei főjegyző tölti be.

A városi tanács, melynek hivatalnoki kara a 3 különféle nemzetiségből egyenlő számban van összeállítva, a régi tanácsház helyén épült monumentális épületben van elhelyezve. Ez épület szintén 3 emeletes, 4 gyönyörű fronttal, a földszinten csupa díszes üzletekkel. Első emeleten a tanácsterem van 200 ülőhellyel s nagyszerű karzattal. Az összes egyéb városi hivatalok szintén ez épületben vannak elhelyezve. A város tornyában országshírű csillagászat van elhelyezve, mely a város tulajdonát képezi és több mint 20000 forintba került. A város tiszta vagyona meghaladja a 2 milliót, régi adósságai mind törlesztve vannak és a hajdani pótdadónak híre sincs. Az ipar és kereskedelem virágzik. A Romániával kötött kereskedelmi szerződés az országra, de különösen a brassói iparosokra nézve nagyon kedvező, úgy hogy az évikivitel mindennemű árukban meghaladja a 400 millió forintot. A város lakossága a Derestyével együtt 80000 emberre tehető és habár magyar román és szász nemzetiség egyforma számban van, nemzetiség és vallás egyenlőség uralkodik. A románok és szászok megtartották ősi jellegüket, templomaikban szászul és románul áldják a mindenhatót, de iskoláikban magyar az előadási nyelv és e haza fiainak vallják mindannyian magokat. A régi nemzetiségi harc elmúlt. A »Gazeta« 1886. óta megszűnt lenni, mert a nagy-szebeni esküdtsek eltörlése óta minden előfizetőjét

Belföld.

A mellékfoglalkozásképp üzött méhé-szetből nyert jövedelem Szapáry Gyula gr. pénzügyminiszternek egy legutóbb kibocsátott rendelete alapján nem képezheti III. oszt. keresetadó tárgyát, mivel az mint a mezőgazdaság kiegészítő részét képező jövedelem már a földbirtok, megadóztatásánál érintetik.

A román kereskedelmi szerződés. Az erdélyi kereskedelmi kamarák értekezlete a romániai kereskedelmi és vámszerződés felett jun 1-vel véget ért. Az értekezletet a kolozsvári kamara kezdeményezte s az első ülések m. hó 14-én kezdődtek. Nehány napi félbeszakítás után az értekezlet m. hó 28-án újabb munkához látott s három napi délelőtt, valamint délután tartott szorgalmas ülésezésben végig tárgyalta a jelenleg még érvényben álló szerződést és tariffát s annak minden pontjára nézve, a melyen az erdélyi kereskedelmi és iparérdekeknek közvetlenül vagy közvetve érdekük van, megállapodásra jutott. Ez értekezletben ez alkalommal az aradi kamara képviselője, dr. Gaál Jenő is részt vőn, miután az erdélyi megyék közül Hunyad azon testülethez tartozik. A három kamara e megállapodások felett külön-külön fog tanácskozni s fölterjesztéseit külön-külön megtenni. E megállapodások az új szerződésnek és tariffának lényeges módosítását tárgyalják, miután constatálva lőn, hogy a jelenlegi tarifa és eljárás következtében az erdélyi virágzó s még nagyobb fejlődésre képes kiviteli ipar nemcsak roppant sokat szenvedett, de további prosperálásra ezen föltételek mellett képes sem lehetne. A három kamara által egyhangulag kifejezendő óhajások remélhetőleg nemcsak kellő méltatásra fognak találni a kormánynál, de ennek sikerülni is fog azokat érvényre juttatni. Az érdekelt kamarák mindenesetre jó szolgálatot tettek az együttes nyomozással az ügynek.

Városi perek.

VIII.

Páter István hosszufalusi lakos haszonbérben tartotta a Gartsin patakon levő malmot, de haszonbért nem tetszett neki fizetni. A város kénytelen volt a malmot tovább adni, de ekkor 726 frt helyett csak 455 frtot ígértek a malomért, Páter István tehát megmekárosítá a várost 542 frttal; mely összegért 1882. évi január 25-én be is peresítettett. Az első bíróság a várost elutasította keresetével és azonkívül elmarasztalta alperesnek 31 frt 50 kr költséget megfizetni. A kir. tábla feloldotta az első ítéletet és kiegészítést rendelt el, de az ügy függőben maradt egy más hasonló és ugyancsak Páter István ellen különbözet címén folyt per felsőbb elintézéséig. De miután utóbbi pert minden forumon elveszté a város, a 542 frtos per is elmaradt és a város máig sem kapott egy fillért sem és nem is fog valószínűleg többé kapni.

Ki kártalanítja a várost eme 542 frtért, és ki okozta e kárt?

A budgetben, azt hisszük, ott szerepel — az évi 726 frt, de a város hihetőleg vagy egy fillért sem lát e pénzből, vagy csak egy kevés hányadot, mely a perköltség, adó, javítási költség, napdíjjak és fuvarok által felemésztetik. — y.

Külföld.

Angol-orosz konfliktus. A Standardnak azt sürgönyzik Sinjotból, hogy az angol orosz határbizottság már közelebb hozzá fog a határrendezéshez. — A Times hire szerint az oroszok kivonulnak Penz-dehből, melynek végleges átengedése Oroszország részére Heratban már kihirdettetett.

Noha az angol és orosz kabinet közt egyezség jött létre s a dán király választott bírói szereplését is elfogadták, azért mindkét részen serényen folytatják a hadikészületeket, mi arra mutat, hogy a két kabinet kölcsönösen bizalmatlansággal viseltetik egymás iránt.

A kolera. Valerziában az egészségi viszonyok rosszabbra fordultak. Egy koleraesetet konstatáltak, mely halálos kimenetelű volt. A kormány elhatározta, hogy egészségügyi óvintézkedéseket tesz, szükség esetén az egész valencziai kerületet izolálja.

A francia Pantheon. Goblet miniszter a párisi érseknek a Pantheon világivá nyílvánítása ellen emelt tiltakozására azt válaszolta, hogy az érsek e tiltakozással, annak úgy alakját, mint lényegét tekintve, föltétlenül túllépte jogkörét. Az érsek érzelmei nem mentik nyelvének boltásait, melyek ellenkeznek az érsek tisztével és kötelességeivel a kormányval szemben, és nem jogosítják őt fel a kormány tetteinek és általános politikájának vitatására. E magatartás nem alkalmas arra, hogy az állam és az egyház egymáshoz való viszonyát békésebbé tegye.

Az elbizakodottság.

— Egy szász tudósító képzelődései. —

A napokban egy szász nemzetiségű lap íratott magának a budapesti országos kiállításról levelet.

Természetes, hogy »a milyen az ur, olyan a szolgálja is.«

A lap szász nemzetiségű, olyan a tudósító is. — A nemzetiségeknek sehog sem tud ez a Magyarország tetszeni, a tudósítónak sem. A kiállítással — habár ők részt vettek benne — sehog sem tudnak a nemzetiségek megbárátkozni, mert hát persze ez kiveszi az ő kezökből az ellenséges fegyvert.

A bölcs tudósítónak a kiállítás tetszik ugyan, de szerinte az sokkal többet mutat, mint a mit az ország valójában felmutathatna. S a mi ott kiállítva van, az mind csak fölületes, külső csiny, míg a belső nagyon zavart s homályos. Hogy mit mindent nem süt ki az ő bölcs fejével, azzal ma nem akarunk foglalkozni; különösen egy passzusa levelének tűnt fel nekem, a hol a tanügyi kiállításról szól.

Ezen már fennakadtam s ezt sehog sem tudom megemésztetni. Talán ha közlöm az olvasóval e vadgombát s így annyi részre felosztom, kevesebb jut egyikünkre s így könnyebben emészthetjük is meg. Szokatlan dolgot cselekszem. Nem szeretném, ha ferdítéssel vádolnának, azért eredetiben idézem azt a nagyot mondó, bölcs állítást.

Lássuk mi az:

»In den das Schulwesen betreffenden Theilen der Ausstellung herrscht allerdings das Aeusserliche stark vor, aber immerhin sind die Fortschritte, welche ausgewiesen werden, sehr beträchtliche. Das gediegenste und durchgebildetste Schulwesen im Lande, das der Siebenbürger Sachsen, ist allerdings ganz unvertreten geblieben, da sie ein Zerreißen desselben in verschie-

rendelkezik és a legkisebb kölcsönöket is közvetíti. A város tulajdonát képező zálogház biztos zálog mellett 4%-ra kölcsönöz pénzt, a takarékpénztár 6% kamatot ad kölcsönök után. Az osztrák magyar bank tulajdonát képező és a vasuti állomás mellett levő közraktár 60 raktárt foglal magában, hol nem csak gabona, hanem különösen brassói iparcikkok vannak elhelyezve. A régi magyar, román és szász kaszinó, a volt „Gewerbeverein“ és magyar polgári kör egy internacionális társalgóba olvadt.

A kir. tábla, törvényszék és járásbíróság egy pompás igazságügyi palotában van elhelyezve. A posta, távirda és adóhivatalok szintén egy nagy állampépületben van egyesítve. Van államgymnázium, állami fi- és leányiskola, real- és kereskedelmi iskola, 4 óvoda, tornaiskola, több leányiskola stb.

És éppen azon perczben, midőn fiam azon hirrel lep meg, hogy neje egy szép fiu gyermeket szült, mint boldog nagyapa felébredek és megcsalatra ott vagyok hol a mádi zsidó, a Schuller tetején. Se nagyapa, se boldog.

Brassó pedig! — mint 1885. május 31-én.

— n —

dene Abtheilungen nicht zugeben wollte, eine einheitliche Kollektiv-Ausstellung derselben hinwieder, als Staat im Staate, nicht zugegeben wrnde.«

Igaz-e az, hogy a kiállítás tanügyi csoportjában a külsőség nagyban kiri, azzal nem fogok sok időt s tért vesztegetni, azt majd illetékesebb körök lesznek hivatva eldönteni, mint ama bölcs szász tudósító; de hogy a szász tanügy az ország legjelesebbje s legki-fejlettebbje-e, azt már mégis megvilágítom kissé. Hát bizony kedves tudósító ur, nem volna szíves megmondani s állítását be is bizonyítani, mennyiben, jelesebb s fejlettebb az erdélyi szászok tanügye a magyar iskolaügynél? Azt hiszem, a bizonyításhoz nem merne hozzáfogni.

Vagy bizonyítéknak tartja azt — s azt véli, hogy józan gondolkodásuak azt el is hiszik — hogy az önök iskolái azért jobbak, mert tanáraik legtöbbje német-orosz levegőt szivott s német tudományt evett?

Szeretném bizonyítva látni, vajjon mivel jobb bármely erdélyi szász népiskola, mint a budapesti városi, — akár a brassai állami népiskola? . . . Avagy talán azzal, hogy a magyar iskolákban németet is tanítanak, a szászokban pedig magyart sem.

Pest-Pilis Solt és Kis-Künmegye ötszáz és néhány községének mindegyikében van rendes és jó iskola, Brassó megye minden magyar községében van magyar iskola, az egész országban csak idegen ajku lakosság között hiányzanak még csak magyar iskolák s mégis mivel jobbak a szász iskolák? . . . Kérek feleletet!

Vajjon a budapesti és egyéb magyar gymnasiumok mivel rosszabbak a brassai szász gymnásiumnál? Kérek különbséget! . . .

Vajjon a pozsonyi és több más magyar jogakadémia megállja-e a sarat a szebeni szász jogakadémia mellett?! . . . Egy tekintetben nem, — azt beismerjük.

Ott a jogi-tudomány mellett hazaszeretetet is ápoltatik, itt pedig csak hazafiatlanságot — hisz a legnagyobb magyarellenes agitátorok a szebeni jogakadémiaból kerültek ki.

Tagadhatatlan, hogy a szászok iskolaügye előrehaladott, s egykoron domináló is volt Erdélyben. — De az az idő lejárt. — Magyarország kulturális tekintetben nem a régi többé. Nem szorul az már Németország példájára. Elég példa az önönmagának.

Az erdélyi szászok tanügye fejlett, de nem fejlettebb a magyar tanügynél s ha a tudósító azt mégis állítja, úgy vagy elfogult és igazságtalan vagy tudatlan. — Mindkét esetben csak sajnálhatom. y.

Figyelmeztetés.*)

A szerencsés véletlen azon kellemes helyzetbe juttatott minket, hogy mindazokat, kik az országos kiállításán, mint kiállítók szerepelnek, a zsarolás egy különös nemére tegyük figyelmessé.

A fővárosban az ugynevezett revolver lapok gomba módra tenyésznek. A kiállítás alkalmából is több ily lap látott napvilágot. Ezek minden egyes kiállító tárgyát egekig magasztalják, hogy ez által lapjuk előfizetésére bírák.

Különösen két lap a „Budapester Illustrierte Zeitung“ s az „Extrablatt“ azok legujabban, melyek a zsarolásnak egy újabb nemét kiváló rafineriával űzik.

Két levél került kezünkbe, melyeket ezek külön-külön egy tisztességes brassói iparoshoz intéztek, a ki azonban elég okos volt, ezen levelek egyikét rendelkezésünkre bocsátani.

A nevezett lap felmagasztalta a kiállított tárgyakat s ezért következő (német) levelet küldi az illetőnek: »Méltóságos ur! (Eu. Hochgeboren!) Mellekelt lapokból látni méltóztatik, hogy törekedtünk az ön »kiállítási tárgyainak« szép cikket szentelni, a miért már most kérnök viszontszolgálat gyanánt mellekelt nyugtát kifizetni. (A nyugta 6 frt 50 krról szól.) Tekintve, hogy nekünk különféle szedési és nyomási költségeink vannak, reméljük kérésünk teljesítését.«

Ime, a levél, melyhez hasonlót valószínűleg minden egyes kiállító fog az illető pióczáktól kapni.

Figyelmeztetjük tehát a t. közönséget, hogy magokat ezen zsarolásoknak kitenni óvakodják. E két lapot s leveleiket felbontatlanul küldjék vissza és sok kellemetlenségtől lesznek megóva. Ez a legcélszerűbb és legbiztosabb eljárás.

Vidéki élet.

Félszázados jubileum.

Erdővidék, 1885. június 4.

Tekintetes szerkesztő ur!

Egy olyan ünnepélyről vagyok szerencsés tudósítani becses lapját, melyet igen-igen ritkán látunk elő-

*) Kérjük a helyi lapok t. szerkesztőségét, hogy olvasók iránti tekintetből ezen figyelmeztetést átvenni sziveskedjenek.

fordulni az életben. E lapok hasábjain jelezve volt, hogy a felső-fehéri unitárius egyházkör volt esperestje és jelenleg is környékének munkás tagja s az ürmösi unitárius ekklezsiának közszeretben álló papja Gálfalvi István tiszteletére, az 51 éves papsága évfordulati napján ünnepélyt rendez. Ezen ünnepélyen voltunk jelen nemcsak a környéki tagok, hanem a vidék igen-igen sok népe. A május 31-én tartott ünnepélynek az idő is kedvezett. Szép fényes nap volt. Az ürmösi unitárius templom czinterne, mely nagyra nőtt vadgesztenyész ligetel mutat, kiporondozott sétatnyával szinte páratlan a maga nemében, ajtajában diadalkapu, s nemzeti színű lobogó jelezte, hogy ma nem közönséges vasárnap van itt.

Az egyházkör tagjait a tanítói lakban láttuk összegyűlve, honnan a mozsárágyudörgés harmadik jelszavára, az ajtai népzene kar kísérete mellett indult el a környéki tagok mellett az oda gyülekezett értelmiség az ősz pap házához, hol Török Áron esperest igen szép beszéddel üdvözölte őt, felhíván, hogy vezérelje őket azon hajlékba, melyben egy félszázadnál tovább szolgált az istenhez, mire az ősz ünnepelt meghatott, de erőteljes hangon válaszolt, így szavait végezvén »gyenge vagyok talán, de szívem erős s szívem látása is elég erős arra, hogy belássak szívetekbe, honnan csak szeretetet olvasok ki. Én szerettelek, szeretlek, és szeretni foglak.«

A templomban alig kaptunk helyet a virágkoszorúknak és láttunk egy pár művészileg összeállított koronát virágokból, melyek úgy színesoportositás, mint alakra nézve igazán mesteri kézre vallanak. A gyülekezet alkalmi himnuszát énekelt, mire Dombi János egyház kerületi helyettes jegyző mondott szép egyházi beszédet, beszédének tárgyát az ősz pap életéből merítve. Minthogy e beszéd az ünnepélyen elmondott imákkal ki fog nyomtatni, ezuttal nincs miért szóljunk többet róla.

Az öreg ünnepelt meghatottságtól remegő hangon mondotta el imáját, mely a templomi ünnepélyt befejezte. Ez ima alatt a hallgatottság könyei mutatták, hogy ők is mindnyájan meg vannak hatva, e ritka és nevezetes ünnepély által.

Azután felolvastattott Ferencz József püspök ő méltóságának üdvözlő távirata, melyet a gyülekezet felállva hallgatott végig.

A templomból kijöve, Ürmös község nevében ifj. Lázár Mihály mondott üdvözlő beszédet, mire az ősz ünnepelt hasonló meleg érzésű választ mondott. Dörgő eljen követte szavait, s a zenekar rázendítette a himnusz, melynek hangjai messze visszhangzottak az Olt gyönyörű völgyében.

Bizony ez ünnepély nem csak arról nevezetes, mert egy hosszú életkort ért ember, az istennek ezen szép áldásáért ünnepelt, hanem azért is, mert nagy ritkaság, hogy egy falusi község egy fél századon keresztül oly békességben éljen lelki pásztorával, hogy azt soha semmiféle békételen körülmény nem zavarta meg.

Adjon isten sok ily papot a gyülekezeteknek, és sok ilyen népet a papoknak.

Ri.

Az erdélyrészi magyar közművelődési egyesület alapszabályai.

(Folytatás.)

X. Az igazgató választmány.

12. §. Az igazgató választmány tagjai: a) az egyesület tisztviselői, b) közgyűlésileg mindig 1 évre beavasztott 32 rendes tag; c) a tiszteteti, örökös és alapító tagok.

13. Az igazgató választmány minden hónapban az ügyrendben meghatározandó napon ülést tart, a szükséghez képest külön meghívók alapján bármikor. Az ülés 6 rendes taggal határozatképes; valamely tag kizárásához azonban a tagok $\frac{2}{3}$ -ának jelenléte szükséges.

14. §. Az igazgató-választmány feladata: a) az évi számadás előzetes megvizsgálása; b) az évi költségvetés előkészítése; c) évi jelentések kidolgozása és saját indítványainak a közgyűlés elé terjesztése; d) jutalmazások és saját indítványainak a közgyűlés elé terjesztése; e) jutalmazás és segélyezés iránt javaslat-tétel; f) vidéki választmányok jelentéseinek és egyesek indítványainak tárgyalása s a közgyűlés elé terjesztése; g) tagok felvétele és kizárása; h) a közgyűlés határozatainak végrehajtása; i) a folyó ügyek elintézése; j) mindazon ügyek, melyeket az alapszabályok nem utalnak kizárólag a közgyűléshez. — Az igazgató-választmány tölti be helyettesítés által az időközben megüresült tisztségeket a legközelebbi közgyűlésig, feldolgozza az adatokat, utalványozásokat eszközöl, szervezi a vidéki hálózatot s az érdeklődést az egyesület iránt fönfartja. Egyszersmind arra törekszik, hogy e szabályzatban lefektetett közzgazdasági célokhoz képest, pénzintézetek létrejövetelét előmozdítsa s azoknak a szabályzat szellemében teremtett alapokon való működését elősegítse. Az egyesület szervezetére, ügyeinek kezelésére s legkivált a választmányoknak az egyesülethez való viszonyára ügykezelési szabályokat állapít meg. A választ-

mány jegyzőkönyvei a választmányi ülésekben hitelesítetnek.

XI. A tisztikar.

15. §. A tisztikart alkotják: a) az egyesület elnöke, alelnökei, titkára, jegyzői, pénztárnoka, ellenőrei s jogtanácsosa.

1. Az elnök vezeti a közgyűléseket és az igazgató-választmány üléseit; képviseli kifelé az egyesületet; teljesíti ideiglenesen az 50 frt erejéig terjedő utalványozásokat; a fontosabb írás-beli érintkezéseket, valamint a választmány határozatából kiadott s a jegyző által ellenjegyzett utalványozásokat aláírása mellett adja ki. Véletlen pénztárvizsgálatokat rendel el s gyakorolja mindazon jogokat és teljesíti mindazon kötelességeket, melyeket az alap- és ügykezelési szabályok ráruháznak.

2. Az alelnökök — kiknek száma közgyűlésről közgyűlésre határozandó meg — helyettesítik az elnököt.

3. A titkár az elnökséggel egyetértőleg vezeti az egyesület minden teendőjét; ő az egyesületi iroda főnöke.

4. A jegyzők vezetik az ülések jegyzőkönyvét; számuk a szükséghez képest határozatuk meg.

5. A pénztárnok az ellenőrrel közgyűlésileg megállapított szabályzat szerint kezeli az egyesület vagyonát.

6. A jogtanácsos az egyesület jogügyi közlege.

7. A vidéki választmányok elnökei az egyesület közsegeivel leveleznek, javaslatokat és határozataikat az igazgató-választmányhoz terjesztik s az innen közölt átiratokat végrehajtják.

16. §. A titkár és a pénztárnok a közgyűlés által megállapítandó évi tiszteletdíjba részesülnek.

(Vége következik.)

Helyi és vidéki hírek.

Vendég. A nagy-szebeni tankerület érdemeiben dus főigazgatója, Elischer József, f. hó 4-én este városunkba érkezett, hogy a rom. kath. főgymnázium érettségi vizsgáján mint miniszteri biztos jelen legyen.

Ipar-kiállítás. Az iparos tanonczok munkakiállítására rendezésén az igazgatóság szorgalmasan dolgozik. A kiállítás vasárnap reggel 9 óráig, belépti díj nélkül megtekinthető az állami polgári iskola helyiségében a „Nap“-nál. Ismételt felhívjuk a közönség, s különösen az iparostesterek és segédek figyelmét ez érdekes újdonságra, mely reájok nézve annál is érdekesebb, minthogy abból következtethetni az ipar jövő fejlődésére. — A kiállításról lapunk is meg fog emlékezni legközelebb.

Halálozások. Mandl Mária, özv. Mandlné leánya, f. hó 3-án meghalt élete 20. évében. Temetése f. hó 5-én általános részvét mellett ment végbe. F. hó 4-én hajnalban özv. Magyar Istvánné 86 éves korában szintén elhunyt. Temetése ugyan tegnap volt. Áldás az elhunytak poraira!

A brassói magyar dalegyet f. hó 1885. év jun. 6-án tartja a „Nr. 1“ nagy termében (kedvező idő esetén a kertben) Frank Lipót karnagy vezetésével ideai második rendes, táncszal egybekötött zártkörű dalestélyt, melynek műsorozata következő: 1. Dalár induló Kertay Edétől, előadja a dalegyet; 2) népdal Hubert Károlytól, előadja a dalegyet; 3) vonónégyes, (Schubert Es-dur quartett Op. 125 Nr. 1 Adagio, Allegro) előadják Kirnberger Ö., Linz H., I. B. Adler, és K. Nagy Gyula urak; 4) a Szép Elma, Hiller Ferdinándtól, előadja a női kar; 5) matrózdal, Wagner Richárdtól, előadja a dalegyet; 6) egyveleg a »Mártha« című operából Flotowtól, előadja a dalegyet házi zenekara; 7) cigányegyüttes Schumann Róbertől, előadja a vegyes kar; 8) népdalfűzér Zsaskovszky Edétől, előadja a dalegyet; 9) záradék, a zenekar által. — Utána táncz.

Öngyilkosság. Nagy János vasuti napszámos f. hó 4-én este bolonya kut-utczai házában a tetőgerendára felakasztotta magát. A szerencsétlen ember 63 éves, özvegy, 3 gyermeket hagyott maga után. Gyászos tettének oka állítólag adósság.

Különvonat. A Brassóból Segesvárra induló különvonat holnap, vasárnap, reggel 5 óra 20 perczkor fog indulni. — Egy jegy ára oda s vissza III. oszt. 3 frt 50 kr, II. oszt. 5 frt. — Mint értesülünk, e kirándulás iránt az érdeklődés igen nagy. Figyelmeztetjük erre t. olvasóinkat.

Halálozás. Sepsí-Szentgyörgyi levelezőnk írja 4-iki kelettel: Tegnapielőtt végezte be földi pályáját városunk egyik első rangú polgára, kit minden körben tisztelet és szeretet környezett, Bogdán István birtokos. Az elhunyt aggy-styán valódi jótévedője volt e városnak, mely szívből gyászolja őt. A hol áldozatra volt szükség, Bogdán István mindenütt ott volt. Te metése a város csaknem összes lakosainak részvéte mellett ma folyt le. Koporsójára rendkívül sok koszoru helyeztetett. — A temetésen Polgár szintársulata testületileg jelent meg, koszorut is küldött s énekes is. Áldás és béke lengjen az elhunyt hamvai felett!

A vidéki lapok szerkesztői aug. 20-án Budapesten kongresszust szándékoznak tartani közös ügyeik megbeszélése végett. A szerkesztőket — több oldalról törént felhívásra — Roboz István veterán kollegánk, a »Somogy« című lapnak 21 év óta szerkesztője, hívja fel legközelebből.

Vasuti szerencsétlenség történt hétfőn az osztrák államvasutak Marchegg határállomásán. Maday András gépezető mozdonyával — mint a »M. Á.« írja — a

gépázba igyekezett, miközben egy ismerős által szó laltatva, visszanézett. Ezalatt a mozdony a gépáz aj tájához ért s az oda nem figyelő mozdonyvezető homlokát oly erővel zuzta az ajtófélfához, hogy a szerencsétlen azonnal eszméletlenül rogyott össze. A személyvonattal Pozsonyba vitték, de utközben meghalt.

Mozdonynyal megszökött mozdonyvezető. A bécs-rudolfsheimi helyi gőzvasuton a Breitenseből jövő vonat utolsó kocsija kisklott s az összes bennülőkkel feldölt. A vonalvezető gépész e veszély láttára lekapcsolta a gőzmozdonyt s gyorsan elrohogott. Mintegy husz személy megsebesült. A megmenekültek dühe a gépész ellen oly nagy volt, hogy a waggonokat kezdték szétrombolni és csak a rendőrség közbelépése akadályozta meg a nagyobb kihágásokat.

Halál vigyázatlanságból. Szerajevóban az I. Károly 6. sz. gy. ezred egyik átalánosan kedvelt tisztje: Jerkov István főhadnagy, május 16-án szerencsétlenül járt: fegyverét tisztogatta és töltötte meg, midőn a fegyvert hirtelen leejtette, az elsült s egy nagy sörét belement a lábába. Sebe nem látszott jelentékenynek s már szépen gyógyult is, midőn egyszerre tetanuszt kapott, ami aztán megölte. Bajtársai és ismerősei őszinte részvételt kísérték öreg nyugalomra az ifjú főhadnagy holttestét.

A »Pesti Hírlap«, melyről országszerte el van ismervé, hogy élénk és változatos tartalmánál s jó értesüléseimél fogva nemcsak melléje helyezhető a legnagyobb lapoknak, de sok tekintetben fölül is mulja azokat, — naponkint negyediv külön regénycsarnokot s hetenkint külön, beköthető zenemellékletet közöl, mit ma egyetlen más napilap sem ad, — tudatja a magyar olvasó közönséggel, hogy ujonnan belépő előfizetőknek a most megkezdett francia szenzációs regény (Élie Berthet: »A gyujtogatók«) eddig megjelent részét minden ráfizetés nélkül megküldi. A »Pesi Hírlap« munkatársai a régi jó erők maradtak továbbra is. Vezérezikket legkiválóbb publicistáink írják: Pulszky Ferencz, Beksics Gusztáv, Törs Kálmán, Eötvös Károly, Pesty Frigyes, Borostyáni Nándor, dr. Kenedi Géza fel. szerkesztő, stb. Tárcait és karcolatait, melyekből minden szám többet is tartalmaz, a kedvelt tollu Mikszáth Kálmán (Scarron), kinek a »T. Házból« című országgyűlési karcolatai közkedveltségre tettek szert, Bartók Lajos (Don Pedro), Ágai Adolf (Csicseri Bors), Könyves Tóth Kálmán, Kürthy Emil (Köbor lovag), Tábori Róbert (Columbus), Tóth Béla, dr. Radó Antal, dr. Sziklay János, Sümegi Kálmán, Roboz István, Latkóczy Mihály, dr. Milkó Izidor, Sebők Zsigmond, stb. Többi rovatait is gonddal és élénken szerkesztik a nagyszámú belmunkatársak. Az előfizetési pénzek (negyedévre 3 frt 50 kr, egy óra 1 frt 20 kr) a »Pesti Hírlap« kiadóhivatalába (Budapest, Nádor-utca 7. sz.) küldendők. Mutatványszámokat egy hétig ingyen küld a kiadóhivatal.

Ingatlanok birói árverezése június hó 13-áig.

Brassóban, a kir. telekkönyvi hivatalban; f. hó 8-án délelőtt 9 órakor a Ludwig Lipót esődtömegehez tartozó, s a brassói határon levő 6708/2. helyrajzi számú kert 2 frt kikiáltási ár mellett. Folyó hó 12-én d. e. 9 órakor Greger Károly és neje Weber Teréz brassói lakosoknak az alsó-ujteczában 458. házszám alatt levő házuk 6750 frt kikiáltási ár mellett; birói kiküldött Nemes Péter kir. közjegyző.

Szerkesztő postája.

Segesvár. E hó folyamában okvetetlen személyesen teszszük tiszteletünket Nagyságodnál.

Tömösi. Nagyon szeretnők, ha alkalommal szives volna hozzánk fáradni. Legjobb valamely délután. Jöveteléről kérjük minket előre értesíteni.

A redltanításról. Tér szüke miatt még nem jöhetett. De legközelebb sorát keritjük.

Piaczi árak

Brassóban, 1885. június 5-én.

H e o t ó l i t e r kilogr.	Buza	legszebb	7.20
		közepes	6.80
		vegyes	6.40
	Rozs	legszebb	3.90
		közepes	3.70
	Árpa	legszebb	3.80
		közepes	3.50
	Zab	legszebb	2.70
		közepes	2.50
	Törökbuza		4.—
	Kása		4.50
	Borsó		6.—
	Lencse		7.—
	Fuszulyka		4.—
	Lenmag		10.—
	Burgonya		1.10

Marhahus —.44

Disznóhus —.48

Juhhus —.—

Faggyu (friss) —.32

Brassai piaczi árfolyam.

Brassó, 1885. hó június 6-án.

Román papirpénz à 20 frankos	8.95 vétel	8.98 eladás.
ezüstpénz à 20	8.88	8.94
Napoleon d'or (aranypénz)	9.88	9.90
Török lira	11.10	11.12
Orosz imperial	10.13	10.18
Arany	5.80	5.83
Orosz papirrubel	125.—	126.—

Felelős szerkesztő: Szerényi József.

Kiadótulajdonos: Alexi könyvnyomdája.

HIRDETMÉNYEK.

Meghívás.

(137) 2-2

A „Brassói Magyar Polgári Kör“ *vasárnap, f. június hó 7-én* délután 3 órakor

közgyűlést tart, melyre a tagok ezennel tisztelettel meghívattak.

Közérdekű fontos ügyek elintézése végett a tiszelt tagok nagy számu megjelenése kéretik.

Brassó, 1885. június hó 1-én.

NAGY ISTVÁN, elnök.

Szám 49./1885.

(135) 3-3

v. k. b.

Hirdetmény.

A brassói belvárosi Szenthárom-ságról czimzett gör.-kel. egyház vagyongazdálkodó bizottsága a Brassó Katalin-utcai 69. házszám alatt fekvő iskolaházat kijavíttatni és átalakítani szándékozik.

Az ez iránti költségek a bizottság jegyzője, árvaszéki úrnok *Munteanu I. Jordán-nál* betekinthező költségelőirányzat és feltételek szerint 677 forint 16 krral vannak megállapítva.

Erről vállalkozók ezennel azon megjegyzéssel értesítetnek, hogy a 10 százaléknál bányapénzzel ellátott írásbeli ajánlatok folyó évi június hó 16-áig alólírt gondnokságnál beadhatók.

Brassó, 1885. május hó 30.

A vagyongazdálkodó bizottság megbízásából a gondnokság:

Langer Tamás,
gondnok.

Munteanu I. Jordán,
gondnok.

Kiadó szállások.

Bolonyában, mester-utca 333. szám alatt emeleti és földszinti kisebb-nagyobb szállások kiadók és azonnal elfoglalhatók.

(107) 11-12

Biztos kereset!

Mindenki tőke és kockázat (risico) nélkül osztrák-magyar állam- és újsorsjegyek részleltetés mellett eladása által az 1883. évi XXXI. törv.-czikk szerint.

havonta 100—300 frtot kereshet

nálunk. — Ajánlatok a jelen foglalkozás megnevezésével intézendők.

A fővárosi váltóüzlet-társaság

ADLER és társához

(122. a)

4-6

(138a) 1-4

HIRDETÉS.

Ó-Brassóban 1. sz. alatti házamban a *liszt-kereskedési bolthelyiség* a hozzá tartozó *raktárral*, ugyszintén *egy szoba és konyha* együttesen vagy külön bérbeadó.

Ezen házban létező korcsma részére egy *biztosítékképes korcsmárost* keresek, esetleg a helyiséget bérbe is adom.

Márk Sámuel.

Szives tudásul.

Van szerencsém a n. érd. közönség becses figyelmébe ajánlani saját gyártmányu, elismert finom minőségű

Brassói gyapjuszövet-raktáramat.

Szöveteim minden időszaki férfi- és gyermek-öltönyökre alkalmasak s azoknak *finomsága*, *szépsége* és *tartóssága*ért felelősséget vállalom. Az árak is lehető legolcsóbbak s lakásomon — **felső-ujtele, 167. sz.** — minden időben megtekinthetők.

Azonfölül olcsó árak mellett szolgálatára állok a n. érd. közönségnek szintén

saját gyártmányu gyapjuból szőtt áruimmal nagyban és kicsinyben, valamint mindenmely *harisnyák*, *tartós gyapju réklék*, különböző nagyságu és színű *női alsószojnyák* és *uri alsónadrágokkal* stb.

Vidéki megrendeléseket *utányét* mellett pontosan és gyorsan teljesítek.

Minden szakmámba vágó megbízást készséggel elvállalok s fő törekvésem a kivánalmaknak olcsón és pontosan eleget tenni.

Brassó, 1883. május hó.

Teljes tisztelettel

BROSZKE ANTAL,
gyapjuszövet-gyáros.

(127) 2-3

Hirdetmény.

Egy 8 és egy 6 lóerejű, a legjobb karban levő és aránylag keveset használt *Robey és Társa-féle gőzeséplőgép* a hozzátartozó kazánokkal és mindennemű felszereléssel rendkívül olcsó árban és esetleg igen kedvező feltételek mellett eladó. — Megtekinthető Uzonban Mantsu Theodornál.

Ugyszintén egy a legjobb karban levő, rendkívül erős szerkezetű, 20 lóerejű *Locomobil*, darmstadti gyártmány, továbbá 2 velencei módozatra fából épült *fűrész Gatter* egy és két késre alkalmazható, azonkívül egy *kőfűrész asztalostól*, egy *fűrészfogvágó gép* egy *fűrészcsészítő gép* és többnemű fűrésztelephez szükségeltető eszközök jutányos áron eladók. — Értekezhetni a tulajdonos

Malcher Mórnál, Brassóban

(88) 11-

„Fekete czethal“ (ezelőtt „Nro. 5.“)

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses figyelmét kitűnő asztali, Vino di Chianti, dalmáciai, ménesi, bakator, villányi, budai s bogátsi boraimra tisztelettel felhívni, még pedig a legszerényebb árak mellett.

Villásreggeli, ebéd s vacsorára

ugy bécsi, mint honi konyhámot melegen ajánlhatom. Ugyanitt elfogadtatnak olcsó ár mellett étkezési bérletek is.

Kitűnő fedett elkészített **tekepálya** is a n. é. közönség rendelkezésére áll.

Mennél számosabb látogatást kér

kiváló tisztelettel

(123) 5-5

Rudolf Ludwig.

NEIDLINGER G.
Brassó, Nagy-utca, 492. szám alatt.

NEIDLINGER G.
Brassó, Nagy-utca, 492. szám alatt.

Az eredeti Singer-féle varrógépek Brassóban a The Singer Manufacturing Co. New-York (Amerika) egyedüli ügynökénél

NEIDLINGER G.

(79a) 3-10

Nagy-utca 492. sz. alatt kaphatók csak valódi.

Más czégű helybeli vagy vidéki varrógép-kereskedőknek az eredeti Singer-varrógépek továbbadásra **nem** adatnak, s így az ezektől **hamisan** Singer név alatt kibocsátott gépek csak **utánzott** bécsi vagy német gyártmányok.